

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: stażysta Justyna Osiewała-Wawrowska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2023 w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.365,76 zł (cztery tysięcy trzysta sześćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 września 2017 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.317 zł (jeden tysięcy trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
3. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 361,51 zł (trzysta sześćdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt jeden groszy) tytułem nieuiszczonych wydatków.

Sygn. akt VIII C 861/21

UZASADNIENIE

W dniu 31 grudnia 2020 roku powód (...) Sp. z o.o. w Ł. wytoczył przeciwko Towarzystwu (...) w W. powództwo o zapłatę kwoty 4.365,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 września 2017 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wyjaśnił, że w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 27 czerwca 2017 roku doszło do uszkodzenia samochodu marki V. (...) o nr rej. (...), którego użytkownikiem był S. K.. W związku ze szkodą poszkodowany wynajął od powoda pojazd zastępczy marki S. (...) za kwotę 152 zł netto za dobę (po rabacie), mającą rynkowy charakter. Zawarta umowa nie przewidywała po stronie najemcy jakichkolwiek dodatkowych opłat oraz kosztów, brak było limitu km, udziału własnego, kar, czy też opłat administracyjnych. W toku zainicjowanego postępowania likwidacyjnego pozwany, będący ubezpieczycielem sprawcy szkody, zakwalifikował szkodę, jako częściową, przy czym uszkodzony samochód nie był jezdny. Najem pojazdu miał miejsce w okresie 27 czerwca – 28 lipca 2017 roku. Z tytułu kosztów wynajmu powód wystawił fakturę na kwotę 5.795,76 zł, którą pozwany opłacił wyłącznie częściowo. Na okoliczność długości okresu najmu powód wskazał, że przy szkodzie częściowej poszkodowany jest uprawniony wynajmować auto zastępcze do czasu zakończenia naprawy, z uwzględnieniem przebiegu postępowania likwidacyjnego. Na koniec podniósł, że nabył przedmiotową wierzytelność w drodze umowy cesji.

(pozew k. 4-8)

Pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Nie kwestionując zdarzenia rodzącego jego odpowiedzialność oraz uprawnienia poszkodowanego do korzystania

z pojazdu zastępczego pełnomocnik wyjaśnił, że likwidując szkodę pozwany uznał za zasadny 13-dniowy czas najmu obejmujący oraz stawkę dobową 110 zł brutto, wobec czego wypłacił

z tytułu najmu odszkodowanie w kwocie 1.430 zł. Wskazał, że pozwany otrzymał od S. K. zgłoszenie o zaistniałej kolizji oraz w trakcie rozmowy telefonicznej poinformował poszkodowanego o możliwości skorzystania z ofert najmu współpracujących

z nim wypożyczalni oraz o prawie do weryfikacji stawki najmu w przypadku skorzystania przez S. K. z usług podmiotów trzecich. Poszkodowany nie decydując się na przedstawioną mu ofertę doprowadził do zwiększenia rozmiarów szkody. Na okoliczność długości najmu pełnomocnik podniósł, że rozsądnie zorganizowany proces naprawy pozwoliłby na ograniczenie czasu najmu auta zastępczego do 13 dni.

(odpowiedź na pozew k. 28-30)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Pełnomocnik pozwanego uzupełniająco wyjaśnił, że szkoda została rozliczona jako częściowa, a kosztorys naprawy został przesłany poszkodowanej chyba w dniu 25 lipca. Dodał, że rozpoczęcie naprawy winno się rozpocząć niezwłocznie po oględzinach pojazdu które odbyły się w dniu 30 czerwca 2017 roku, co wobec ustalonego przez biegłego czasu naprawy (8 dni) oraz dni wolnych prowadzi do wniosku, że naprawa winna zakończyć się najpóźniej w dniu 10 lipca 2017 roku, a uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego nie powinien przekroczyć 12 dni. Pozwany przyznał odszkodowanie za 13 dni najmu, wobec czego powództwo winno zostać oddalone w całości. Ponadto pełnomocnik pozwanego zanegował obowiązek przedstawienia daty doręczenia kosztorysu stronie poszkodowanej.

(protokół rozprawy k. 72-72v., k. 96-99, k. 108-108v., k. 149-149v., pismo procesowe k. 138-138v.)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 czerwca 2017 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki V. (...) o nr rej. (...), którego kierowcą i użytkownikiem był S. K..

Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela.

(okoliczności bezsporne)

S. K. zgłosił szkodę pozwanemu, który wdrożył postępowanie likwidacyjne. W trakcie rozmowy telefonicznej z pracownikiem pozwanego użytkownik samochodu V. poprosił o informację na temat najmu pojazdu zastępczego i został wówczas poinformowany, że w tej sprawie winien się skontaktować z wypożyczalnią P. lub (...). Pouczono go ponadto, że w przypadku wynajęcia auta na własną rękę pozwany zastrzega sobie prawo do weryfikacji stawek do poziomu stawek obowiązujących w jego wypożyczalniach.

W przesłanej informacji na temat zasad wynajmu pojazdu zastępczego pozwany wskazał, że najem odbywa się bezgotówkowo, a jego koszt jest pokrywany bezpośrednio przez ubezpieczyciela pod warunkiem przyjęcia odpowiedzialności za szkodę. W razie szkody częściowej okres najmu obejmował czas trwania naprawy obliczony zgodnie z normami producenta z uwzględnieniem m.in. uzasadnionego czasu oczekiwania na części zamienne, weryfikację kosztorysu oraz inne uzasadnione okoliczności wpływające na czas trwania najmu. Pozwany podał ponadto, że zasadność zwrotu kosztów najmu oraz czasu jego trwania jest rozpatrywana w każdym przypadku indywidualnie, że poszkodowany nie jest zobowiązany do skorzystania z oferty wypożyczalni współpracującej

z (...) jednak w przypadku wynajęcia auta od innego podmiotu odszkodowanie zostanie ustalone w oparciu o wysokość stawek obowiązujących w wypożyczalniach współpracujących z (...). W przykładowo przedstawionej ofercie wypożyczalni stawka najmu pojazdu klasy C została ustalona na kwotę 89,43 zł netto. Informacja ta została przesłana drogą pocztową U. K., a S. K. na pocztę email.

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany ustalił, że odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu marki V. wynosi 3.707,70 zł, o czym poinformował w decyzji z dnia 24 sierpnia 2017 roku. Kwota ta została przelana uprawnionemu w dniu następnym. Odszkodowanie zostało ustalone na podstawie kosztorysu przesłanego w dniu 25 lipca 2017 roku.

(pismo k. 38-39v., informacja dotycząca najmu pojazdu zastępczego k. 39, wydruk systemowy k. 40, decyzja k. 41a, okoliczności bezsporne)

W dniu 27 czerwca 2017 roku S. K. podpisał z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego marki S. (...). Stawka dzienna najmu wyniosła 160 zł netto i odpowiadała stawkom dla pojazdów segmentu C, do którego to segmentu należało uszkodzonego auto. Klient został poinformowany o warunkach najmu, w tym o braku kaucji, limitu km, zniesieniu udziału własnego w szkodzie, o bezpłatnym podstawieniu i odbiorze samochodu.

Tego samego dnia S. K. zawarł z 24auto Sp. z o.o. umowę cesji wierzytelności, w treści której cedent oświadczył, że przysługuje mu wierzytelność pieniężna w postaci prawa do zwrotu kosztów z tytułu najmu pojazdu zastępczego w związku z likwidacją szkody z dnia 27 czerwca 2017 roku na pojeździe V. (...). Przedmiotową wierzytelność cedent przelał na rzecz cesjonariusza. Następnie podmiot, o którym mowa, zbył tę wierzytelność na rzecz powoda.

S. K. użytkował samochód zastępczy do dnia 28 lipca 2017 roku, zdając go kilka dni po przesłaniu przez pozwanego kosztorysu naprawy.

(zeznania świadka M. B. 00:20:11-00:27:10 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 8 lipca 2022 roku, umowa najmu k. 10-11, umowa cesji k. 12, k. 14-15, okoliczności bezsporne)

W dniu 31 lipca 2017 roku powód wystawił na S. K. fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.795,76 zł brutto, tytułem wynajmu samochodu zastępczego za okres 31 dni za stawkę 152 zł netto za dobę (po rabacie). Termin płatności ustalono na dzień 7 sierpnia 2017 roku.

(faktura k. 9, okoliczności bezsporne)

W wezwaniu do zapłaty z dnia 18 sierpnia 2017 roku powód określił zobowiązanie pozwanego na kwotę 5.795,76 zł.

Z tytułu najmu zastępczego pozwany wypłacił kwotę 1.430 zł.

(wezwanie do zapłaty k. 13, okoliczności bezsporne)

Uszkodzenia samochodu V. związane z przedmiotową kolizją skutecznie eliminowały go z ruchu drogowego – pojazd ten nie był jezdny.

Niezbędny, zgodny z normami producenta pojazdu, czas czynności naprawczych, uwzględniający realia napraw powypadkowych, wyniósłby do 5 dni roboczych. Uwzględniając 2 dni na zorganizowanie części zamiennych, 1 dzień organizacyjny oraz dni wolne od pracy, czas naprawy samochodu V. wyniósłby co najmniej 10 dni. Zdanie auta zastępczego w terminie wcześniejszym przyczyniło się do zminimalizowania czasu naprawy.

Przy założeniu rozpoczęcia naprawy w kolejnym dniu roboczym po otrzymaniu odszkodowania (28 sierpnia 2017 roku), naprawa winna zakończyć się w dniu 6 września 2017 roku, a jej czas wyniósłby 72 dni.

Zgodnie z zasadami warsztatowymi nie rozpoczyna się naprawy pojazdu bez ustalenia jej zakresu i kosztów z płatnikiem oraz bez gwarancji ich pokrycia.

(pisemna opinia biegłego sądowego k. 111-119)

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił powodowi kwoty dochodzonej pozwem. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto spójne i logiczne zeznania świadka M. B. oraz opinię biegłego sądowego K. K.. Oceniając opinię biegłego sądowego, Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna, logiczna oraz w sposób wyczerpujący objaśniająca budzące wątpliwości kwestie. Opinia biegłego w pełni odnosiła się do zagadnień będących jej przedmiotem, wnioski biegłego nie budzą przy tym wątpliwości w świetle zasad wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Jednocześnie opinia ta została sporządzona w sposób umożliwiający prześledzenie - z punktu widzenia zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania - analizy przez biegłego zagadnień będących jej przedmiotem. Wydana przez biegłego opinia nie była kwestionowana przez strony procesu.

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 242 k.p.c. pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka S. K.. Wyjaśnienia wymaga, że z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z zeznań w/w świadka wystąpił powód. Pozwany w odpowiedzi na pozew nie wnosił o dopuszczenie takiego dowodu, a jedynie o przeprowadzenie dowodu z nagrania zgłoszenia szkody oraz dokumentów tworzących akta szkodowe na okoliczność m.in. poinformowania S. K.

o ofercie najmu pojazdu zastępczego, a także wyrażenia zgody na kontakt elektroniczny

z S. K.. Na tym etapie pozwany nie kwestionował więc, że osoba ta była poszkodowanym w zdarzeniu drogowym i uprawnionym do wynajęcia auta zastępczego, wręcz przeciwnie bezpośrednio przyznawał ten fakt poprzez wskazanie w odpowiedzi na pozew, że poinformował S. K. o możliwości skorzystania z ofert najmu współpracujących z nim wypożyczalni oraz o prawie do weryfikacji stawki najmu w przypadku skorzystania przez w/w z usług podmiotów trzecich. Niewątpliwie także fakt uwzględnienia

w części roszczenia powoda z tytułu najmu wskazuje, że w toku likwidacji szkody pozwany nie miał wątpliwości, że S. K. miał prawo wynająć samochód zastępczy. Dopiero w toku procesu stanowisko pozwanego zaczęło ewoluować. Początkowo, po tym jak S. K. nie stawiał się na rozprawę w charakterze świadka (wezwanie doręczono przez awizo), pełnomocnik pozwanego wniósł o wezwanie świadka także mailem (k. 72-72v.), gdy świadek ponownie się nie stawiał wniósł o pominięcie dowodu z jego zeznań (k. 98, k. 108), finalnie zaś na ostatniej rozprawie wniósł o ukaranie świadka grzywną i jego doprowadzenie przez Policję (k. 149). Dopiero wówczas pełnomocnik pozwanego podniósł, że należy w sprawie ustalić uprawnienie S. K. do pojazdu zastępczego. Pełnomocnik pozwanego nie wyjaśnił przy tym, czym należy tłumaczyć zmianę jego stanowiska

i niekonsekwencję w jego wyrażaniu, jak również fakt wypłaty odszkodowania przez pozwanego z tytułu najmu w sytuacji, w której ten w przekonaniu pełnomocnika pozwanego miał być rzekomo niezasadny. Finalnie uwypuklenia wymaga, że kilkakrotnie wezwany na termin rozprawy świadek nie stawiał się, wszystkie wezwania zostały doręczone przez awizo,

a pełnomocnik pozwanego nie przedłożył żadnego dowodu, który potwierdzałby prawidłowość adresu świadka. W takim stanie rzeczy uwzględniając kwestię ekonomiki procesowej, obiektywną zdaniem Sądu niemożność przesłuchania świadka, jak również postawę pozwanego w czasie likwidacji szkody oraz przez większą część procesu, Sąd rozstrzygnął jak wyżej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statutowane w przepisie art. 436 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym

i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W kwestii zakresu szkody

i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu

(art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, ale również nie może być mniejsza niż wynikła na skutek ruchu pojazdu mechanicznego szkoda. Poszkodowany

w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy

o ubezpieczeniach obowiązkowych, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia komunikacyjnego z dnia 27 czerwca 2017 roku, w wyniku którego użytkowany przez S. K. samochód marki V. (...) uległ uszkodzeniu. Do zdarzenia drogowego doszło

z winy osoby ubezpieczonej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...). Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę. Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że w toku postępowania likwidacyjnego oraz aż do ostatniej rozprawy pozwany nie kwestionował uprawnień S. K. do wynajęcia pojazdu zastępczego

i opłacił częściowo wystawioną przez powoda fakturę. To S. K., kierujący samochodem V. w dacie zdarzenia, zgłosił szkodę, otrzymał od pracownika pozwanego

w trakcie rozmowy telefonicznej informacje na temat najmu pojazdu zastępczego, informacje

w tym zakresie zostały mu również przesłane na pocztę email. Nie budzi przy tym wątpliwości, że w przypadku najmu pojazdu zastępczego poszkodowanym jest nie tylko właściciel pojazdu, ale także osoba faktycznie użytkująca uszkodzony pojazd. Uprawnienie do wynajęcia samochodu zastępczego przysługuje wszak osobie, która została pozbawiona możliwości korzystania z pojazdu uszkodzonego w wyniku zdarzenia drogowego. W sytuacji, gdy pojazd jest użytkowany przez nie właściciela, to zatem faktyczny jego użytkownik ma prawo wynająć auto zastępcze. W realiach rozpoznawanej sprawy osobą taką był S. K..

W toku sprawy pozwany kwestionował również stawkę najmu, jak i jego okres. Godzi się przypomnieć, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c.,

art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczycielu ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób,

z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela. W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), akcentując, że w ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela, jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Brak podjęcia takich działań mimo, że leżały

w zakresie możliwości poszkodowanego, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. W tym zakresie należy proporcjonalnie wyważyć interesy poszkodowanego i ubezpieczyciela kierując się standardem rozsądnie myślącej osoby, która określone zachowanie uznałaby za celowe, konieczne i racjonalne ekonomicznie. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 roku (III CZP 20/17, OSNC 2018/6/56), wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania

z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy

przypomnienia wymaga, że po zgłoszeniu szkody S. K. została przesłana informacja na temat najmu pojazdu zastępczego, która jednak co wynika wprost

z pisma na k. 39, ograniczała się ona wyłącznie do wskazania uzasadnionego czasu najmu przy szkodzie częściowej i stawek stosowanych przez wypożyczalnię współpracującą z pozwanym, które jednak miały przykładowy charakter. Pozwany nie określił natomiast zasad, na jakich najem by się odbywał (przykładowo czy konieczna jest kaucja, czy umowa przewiduje udział własny w szkodzie, limit kilometrów itp.), nie wskazał także warunków, których spełnienie będzie skutkowało tym, że oferta w zakresie stawki dobowej przestanie być przykładowa. Co istotne, przedstawiony cennik nie poddaje się weryfikacji, brak jest bowiem dowodu na to, że stawki te miały realny charakter, zresztą sam pozwany określił je mianem „przykładowych”. Wskazać również należy, że wprawdzie pozwany zastrzegł w przesłanej informacji, że

w każdym przypadku zarówno czas najmu, jak i jego koszt podlegają weryfikacji

i indywidualnej ocenie, to jednocześnie nie wyjaśnił, w oparciu o jakie przesłanki weryfikacja ta zostanie przeprowadzona. W szczególności pozwany nie zastrzegł, że stawka najmu zostanie zweryfikowana do wysokości wymienionych – przykładowych stawek. W istocie zatem poszkodowany nie otrzymał żadnej precyzyjnej informacji na temat najmu pojazdu zastępczego, skoro w oparciu o przesłany mu dokument nie był w stanie poczynić żadnych konkretnych ustaleń w w/w zakresie. W konsekwencji nie sposób uznać, aby pozwany we właściwy sposób poinformował S. K. o oferowanych przez niego warunkach najmu, w tym taki, który umożliwiłby mu porównanie oferty z warunkami powoda. Sąd ma oczywiście świadomość, że pozwane Towarzystwo (...) nie prowadzi działalności w zakresie wynajmowania pojazdów zastępczych i trudno oczekiwać od niego, aby przedstawiał on poszkodowanemu ofertę najmu w rozumieniu Kodeksu cywilnego. Niemniej jednak profesjonalny charakter prowadzonej przez pozwanego działalności ubezpieczeniowej oraz fakt, że proponuje on zorganizowanie auta zastępczego przemawia za uznaniem, że propozycja taka winna zostać sformułowana w taki sposób, aby pozwalała osobom poszkodowanym zorientowanie się co do konkretnych warunków najmu. Poszkodowany nie ma bowiem obowiązku korzystania z propozycji ubezpieczyciela sprawcy szkody i może wynająć pojazd na własną rękę. Oczywiście od poszkodowanego

należy oczekiwać, że w ramach ustawowego obowiązku współpracy z dłużnikiem (ubezpieczycielem) dokonany przez niego wybór będzie rozważny, ekonomicznie uzasadniony, aby jednak poszkodowany mógł takiego rozważnego wyboru dokonać musi mieć on realną możliwość porównania oferty ubezpieczyciela z innymi, mającymi charakter rynkowy, nie zaś z hipotetyczną ofertą, co do której pozwany wskazał, że przewiduje takie a nie inne warunki. Tymczasem „propozycja” pozwanego takiej możliwości nie dawała. Truizmem jest przy tym stwierdzenie, że wysokość stawki dobowej stanowi wyłącznie jedno z kryteriów, jakim kieruje się poszkodowany wynajmując auto zastępcze. Bardzo często istotniejsza jest nie tyle „goła” stawka dobowa za najem, ale warunki najmu odnoszące się do limitu km, kaucji, udziału własnego w szkodzie itp. Doświadczenie życiowe pokazuje, że to przede wszystkim te warunki oraz ich nieodpłatny/odpłatny charakter determinują wybór osoby poszkodowanej. Pozwany poprzestając na cząstkowej i ogólnikowej informacji odnośnie proponowanego najmu, nie tylko zachował się nieprofesjonalnie, ale przede wszystkim nielojalnie w stosunku do osoby poszkodowanej, która poniosła szkodę nie z własnej winy. Wprawdzie należy dopuścić możliwość, że pozwany za niszą stawkę mógł zaproponować najem na tożsamy, bądź nawet lepszych warunkach, niż te, które przedstawił powód i wówczas kontynuowanie najmu po wyższej cenie nie znajdowałoby ekonomicznego uzasadnienia, rzecz jednak w tym, że pozwany nawet nie starał się wykazać, że tego typu sytuacja miała miejsce na gruncie niniejszej sprawy. Uwadze Sądu nie uszło również, że w omawianej informacji z k. 39 pozwany wprost podał, że koszt najmu jest pokrywany przez ubezpieczyciela pod warunkiem przyjęcia odpowiedzialności za szkodę. W sprawie zaś jedynym dowodem na przyjęcie takiej odpowiedzialności jest decyzja o wypłacie odszkodowania z dnia 24 sierpnia 2017 roku, a więc wydana niemal miesiąc po tym, jak pojazd zastępczy został zwrócony. W istocie zatem co najmniej do w/w daty poszkodowany nie był w stanie ustalić, czy wynajmując pojazd od podmiotu współpracującego z pozwanym będzie musiał taki wynajem sfinansować, czy też nie. Innymi słowy pozwany proponował poszkodowanemu pojazd zastępczy nie dając jakichkolwiek gwarancji odnośnie tego, że najem ten będzie bezpłatny. Nie sposób zatem uznać, że w takich okolicznościach S. K. winien zrezygnować z oferty powoda i przystać na propozycję pozwanego. Działanie takie byłoby pozbawione jakiegokolwiek racjonalności. Finalnie zwrócić należy uwagę, że jak wyjaśnił Sąd Okręgowy w Łodzi w wyroku z dnia 29 kwietnia 2019 roku (XIII Ga 1307/18, L.), w sytuacji, w której poszkodowany najmuje pojazd zastępczy na wolnym rynku i najem ten jest udokumentowany, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar dowodu, że taka stawka jest nierynkowa i zawyżona (tak również SO w Łodzi w wyroku

z dnia 22 lipca 2019 roku, XIII Ga 1543/18, L.). Tymczasem pozwany nie przejawiał jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej, która zmierzałaby do wykazania nierynkowości stawek powoda. Powyższe prowadzi do wniosku, że S. K. był uprawniony do wynajęcia pojazdu za stawkę obowiązującą u powoda.

W ocenie Sądu zasadny był również 31-dniowy okres najmu. W orzecznictwie podnosi się, że okres najmu podlegający refundacji odpowiada okresowi koniecznemu i niezbędnemu do naprawy pojazdu (por. m.in. wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 roku, II CK 494/03, L.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2004 roku (IV CK 672/03, L.), szkodę majątkową stanowi dopiero utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza zatem wydatek niezbędny dla korzystania

z innego pojazdu w takim samym zakresie w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji gdyby mu szkodę nie wyrządzono. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6) wskazał z kolei, że odpowiedzialność ubezpieczyciela

z tytułu najmu pojazdu zastępczego zmierza do wyeliminowania negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia pojazdu i obejmuje rzeczywisty okres pozbawienia poszkodowanego możliwości korzystania ze swojego pojazdu. Odpowiedzialność ta nie ogranicza się do czasu technologicznej naprawy lecz obejmuje wszystkie obiektywne czynniki wpływające na proces naprawy np. możliwości organizacyjne warsztatu naprawczego, obłożenie zamówieniami, dni wolne od pracy, oczekiwanie na części, przekazanie pojazdu do naprawy i jego odbiór, czynności ubezpieczyciela w toku likwidacji szkody. Zdaniem Sądu nie budzi także wątpliwości, że rzeczą ubezpieczyciela w przypadku szkody jest wypłacenie sumy odpowiadającej wartości szkody. Ubezpieczyciel powinien zatem zwrócić poszkodowanemu koszty najmu pojazdu zastępczego za cały okres, w jakim z przyczyn leżących po stronie sprawcy szkody i ubezpieczyciela nie mógł on korzystać ze swojego uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu korzystać lub nie otrzymał za ów pojazd należnego, pełnego odszkodowania (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 31 stycznia 2014 roku,

I ACa 918/13, L.). W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę nie sposób podzielić przy tym stanowiska, jakoby poszkodowany winien rozpocząć naprawę uszkodzonego pojazdu przed otrzymaniem od ubezpieczyciela informacji o przyjęciu odpowiedzialności za szkody, czy też wypłatą pełnego świadczenia. Powyższe wymagałoby bowiem angażowania przez poszkodowanego własnych środków pieniężnych bez gwarancji, że wydatek taki zostanie w przyszłości zrefundowany w całości przez ubezpieczyciela. Na powyższe zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi, który w wyroku z dnia 24 marca 2017 roku (XII Ga 811/16, L.) podniósł, że „zasadniczo uprawnienie do korzystania z pojazdu zastępczego przysługuje poszkodowanemu od pierwszego dnia wystąpienia szkody i trwa do czasu zakończenia naprawy lub wypłaty odszkodowania. Podkreślić należy, że do momentu podjęcia przez ubezpieczyciela decyzji o sposobie likwidacji szkody i wypłaty odszkodowania, poszkodowany nie ma obowiązku podejmowania kategoriycznych decyzji co do losów uszkodzonego pojazdu jak

i „kredytowania” z własnych środków pieniężnych kosztów ewentualnej naprawy, czy też zakupu nowego samochodu” (tak również SO w Łodzi w wyroku z dnia 24 marca 2017 roku, XIII Ga 980/16, L.). W świetle powyższych rozważań Sąd nie podziela stanowiska pozwanego, że rozpoczęcie naprawy winno się rozpocząć niezwłocznie po oględzinach, skoro

w tej dacie nieznany był nawet jej zakres. Ten oznaczono w kosztorysie naprawy, który został przesłany według twierdzeń pełnomocnika pozwanego dopiero w dniu 25 lipca 2017 roku. Jest to zatem najwcześniejsza data, w której naprawa mogłaby się rozpocząć i nie rodziłyby obawy, że jej koszt nie zostanie zrefundowany. Uwzględniając czas naprawy podany przez biegłego – minimum 10 dni oraz faktyczną datę zwrotu pojazdu zastępczego – 28 lipca 2017 roku – nie sposób przyjąć, że okres najmu był wydłużony. Wręcz przeciwnie, okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że poszkodowany swoim działaniem przyczynił się do zmniejszenia rozmiarów szkody.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.365,76 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 września 2017 roku do dnia zapłaty.

Podstawę żądania odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c.

w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. W niniejszej sprawie termin płatności należności za najem wynikał z faktury VAT, przy czym powód żądał odsetek od daty późniejszej.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.317 zł obejmującą: opłatę sądową od pozwu – 400 zł, wynagrodzenie pełnomocnika

w stawce minimalnej – 900 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Ponadto, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 361,51 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.